

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протоколом засідання
Наглядової ради
АБ «КЛІРИНГОВИЙ ДІМ»
від «17» вересня 2021р. №64
Голова Наглядової ради
 В.В. Воробйов

ПОЛІТИКА

**АБ «КЛІРИНГОВИЙ ДІМ» з питань запобігання та протидії
легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним
шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню
розповсюдження зброї масового знищення**

Версія 2.00

Рівень доступу до документу:	Для внутрішнього користування (з обмеженим доступом)
Дія документу розповсюджується на:	Головний офіс Відділення
Подається до контролюючих органів влади	Ні

Історія документа

Версія №	Реквізити документа про затвердження			Дія	ПІБ відповідального за супроводження документа
	номер	дата	назва		
1.00	47	20.08.2020	Протокол засідання Наглядової ради	Затверджена версія 1.00	Бассак П.Є.
2.00	64	17.09.2021	Протокол засідання Наглядової ради	Затверджена версія 2.00	Бассак П.Є.

Зміст

1. Загальні положення.....	4
2. Організація та функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ	6
3. Обсяги необхідних до розроблення та затвердження внутрішніх документів Банку з питань ПВК/ФТ	6
4. Ризик-апетит банку у сфері ПВК/ФТ	8
5. Розподіл обов'язків та відповідальності у сфері ПВК/ФТ.....	9
6. Функціонування внутрішнього контролю з питань ПВК/ФТ.....	13
7. Проведення навчальних заходів з питань ПВК/ФТ	13

1. Загальні положення

1.1. Терміни та їх визначення:

Термін	Визначення
агент	особа, яка діє від імені та в інтересах Банку
Відповідальний працівник Банку	працівник Банку, відповідальний за проведення фінансового моніторингу в банку
неприйнятно високий ризик	максимально високий ризик, що не може бути прийнятий Банком, відповідно до внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу
ризик-апетит (схильність до ризику)	сукупна величина за всіма видами ризиків та окремо за кожним із ризиків, визначених наперед та в межах допустимого рівня ризику, щодо яких банк прийняв рішення про доцільність/необхідність їх утримання з метою досягнення його стратегічних цілей та виконання бізнес-плану
ризик-орієнтований підхід	визначення (виявлення), оцінка (переоцінка) та розуміння ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення, а також вжиття відповідних заходів щодо управління ризиками у спосіб та в обсязі, що забезпечують мінімізацію таких ризиків залежно від їх рівня
управління ризиками	заходи, що вживаються суб'єктами первинного фінансового моніторингу щодо створення та забезпечення функціонування системи управління ризиками, що передбачає, зокрема, визначення (виявлення), оцінку/переоцінку (вимірювання), моніторинг, контроль ризиків, з метою їх мінімізації
фінансовий моніторинг	сукупність заходів, що вживаються суб'єктами фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії, що включають проведення державного фінансового моніторингу та первинного фінансового моніторингу
фінансування розповсюдження зброї масового знищення	надання, збір чи використання будь-яких активів для розповсюдження зброї масового знищення, за вчинення яких передбачені міжнародні санкції
фінансування тероризму	надання чи збір будь-яких активів прямо чи опосередковано з метою їх використання або з усвідомленням можливості того, що їх буде використано повністю або частково

1.2. Розшифрування скорочень:

Скорочення	Визначення
PEP (PEPs у множині)	фізична особа, яка є політично значущою особою, членом її сім'ї або особою, пов'язаною з політично значущою особою, або інша особа, кінцевий бенефіціарний власник якої є політично значущою особою, членом її сім'ї або особою, пов'язаною з політично значущою особою
Банк	АБ «КЛІРИНГОВИЙ ДІМ»
ВК/ФТ	легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним

	шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення
ВНД	внутрішні нормативні документи
Закон про ПВК/ФТ	Закон України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”
КБВ	кінцевий бенефіціарний власник
НПК	належна перевірка клієнта
НБУ	Національний банк України
ПВК/ФТ	запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення
Політика з питань ПВК/ФТ, Політика	Політика АБ «КЛІРИНГОВИЙ ДІМ» з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення
СА (система автоматизації банку)	комплексна інтегрована система автоматизації процесів фінансового моніторингу, яка може складатися з кількох окремих систем або підсистем, які забезпечують функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ банку
СБУ	Служба безпеки України
СУО	спеціально уповноважений орган
ОФАС	Office of Foreign Assets Control (Управління контролю за іноземними активами США)
EU	European Union (Європейський Союз)
UN	The United Nations (Організація Об'єднаних Націй)

- 1.3. Політика розроблена відповідно до вимог:
  - Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06 грудня 2019 року;
  - Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19 травня 2020 року № 65;
  - Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 червня 2018 року №64 (далі – Положення НБУ № 64);
  - Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та анківських групах, затверджене постановою Правління Національного банку України від 02 липня 2019 року №88 (далі – Положення НБУ № 88).
- 1.4. Політика з питань ПВК/ФТ визначає та затверджує загальні принципи Банку щодо дотримання вимог законодавства України з питань ПВК/ФТ
- 1.5. Політика доводиться до відома працівників Банку, які задіяні у ПВК/ФТ.

2. Організація та функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ

2.1. Організація та функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу, функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ ґрунтуються на принципах:

- не допущення провадження Банком ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку;
- виконання банком усіх вимог, визначених законодавством України у сфері ПВК/ФТ;
- надання пріоритету заходам із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення над заходами з протидії їм;
- урахування всіх видів та напрямів діяльності банку;
- застосування ризик-орієнтованого підходу під час проведення фінансового моніторингу;
- координованості взаємодії учасників внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ запобігання та протидії;
- запровадження культури ПВК/ФТ у банку та забезпечення безпосередньої участі кожного працівника (у межах його компетенції) у процесі реалізації процедур ПВК/ФТ;
- невідворотності застосування заходів щодо замороження активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням;
- захисту працівників Банку від погроз та інших негативних чи дискримінаційних дій, пов'язаних з виконанням вимог законодавства з питань ПВК/ФТ;
- звільнення від відповідальності за шкоду, заподіяну у зв'язку з виконанням обов'язків щодо проведення фінансового моніторингу у межах та у спосіб, що передбачені законодавством з питань ПВК/ФТ;
- залучення до навчальних заходів з питань ПВК/ФТ всіх працівників Банку, які задіяні у системі ПВК/ФТ;
- встановлення детального та максимально зрозумілого працівникам банку порядку дій під час здійснення ними процедур ПВК/ФТ;
- забезпечення конфіденційності інформації про внутрішні документи банку з питань ПВК/ФТ про клієнтів; забезпечення таємниці фінансового моніторингу та конфіденційності інформації про інформаційний обмін з СУО;
- запобігання залученню працівників банку до ВК/ФТ.

3. Обсяги необхідних до розроблення та затвердження внутрішніх документів Банку з питань ПВК/ФТ

3.1. Основними принципами розроблення та реалізації внутрішніх документів Банку з питань ПВК/ФТ є:

- 3.1.1. належна організація та функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу, функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ, забезпечення функціонування ефективної внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ;
- 3.1.2. запровадження ризик-орієнтованого підходу під час здійснення процедур з ПВК/ФТ;
- 3.1.3. виконання банком усіх вимог, визначених законодавством України у сфері ПВК/ФТ;

- 3.1.4. урахування всіх видів та напрямів діяльності банку;
  - 3.1.5. запровадження культури ПВК/ФТ у банку та забезпечення безпосередньої участі кожного працівника (у межах його компетенції) у процесі реалізації процедур ПВК/ФТ;
  - 3.1.6. чіткий розподіл обов'язків та повноважень між радою банку, головою правління банку/керівником філії іноземного банку, членами правління банку, відповідальним працівником банку, іншими працівниками та структурними підрозділами банку з метою недопущення в роботі банку порушень законодавства України у сфері ПВК/ФТ;
  - 3.1.7. наявність належного внутрішнього контролю (за різними видами послуг/продуктів, типами клієнтів, рівнем ризиків клієнтів, сумою фінансових операцій) та визначення працівників банку, які приймають рішення на різних етапах контролю відповідно до їхніх функціональних обов'язків, забезпечуючи принцип "вища посада – більші повноваження та відповідальність";
  - 3.1.8. встановлення детального та максимально зрозумілого працівникам банку порядку дій під час здійснення ними процедур ПВК/ФТ;
  - 3.1.9. забезпечення таємниці фінансового моніторингу та конфіденційності інформації про інформаційний обмін з СУО, у тому числі факт передавання відомостей про фінансову операцію клієнта СУО;
  - 3.1.10. забезпечення конфіденційності інформації про внутрішні документи банку з
- 3.2. Внутрішні документи банку з питань ПВК/ФТ повинні містити:
- 3.2.1. визначення підрозділу(ів) Банку та/або працівників банку, відповідальних за здійснення заходів з НПК, та розподіл обов'язків між ними;
  - 3.2.2. порядок дій, який забезпечує здійснення всіх заходів з НПК (зокрема заходів з ідентифікації та верифікації, встановлення КБВ, моніторингу ділових відносин та фінансових операцій, актуалізації даних про клієнта);
  - 3.2.3. порядок виявлення PEPs та порядок вжиття щодо них необхідних додаткових заходів;
  - 3.2.4. порядок здійснення оцінки/переоцінки ризик-профілю банку та ризик-профілю клієнтів і вжиття заходів з метою мінімізації ризиків ВК/ФТ;
  - 3.2.5. порядок виявлення критеріїв ризику ВК/ФТ та індикаторів підозрілості фінансових операцій;
  - 3.2.6. порядок вжиття необхідних додаткових заходів щодо встановлення кореспондентських відносин з іноземною фінансовою установою;
  - 3.2.7. порядок ведення електронної анкети, що забезпечить своєчасність, повноту та достовірність унесеної до електронної анкети клієнта інформації;
  - 3.2.8. порядок дій стосовно відмови банку від встановлення (підтримання) ділових відносин/відкриття рахунку (обслуговування), у тому числі шляхом розірвання ділових відносин, закриття рахунку/відмови від проведення фінансової операції у випадках, передбачених Законом про ПВК/ФТ;
  - 3.2.9. порядок виявлення банком розбіжностей між відомостями про КБВ, які містяться в ЄДР, та інформацією, отриманою банком у результаті здійснення НПК;
  - 3.2.10. порядок використання інструменту покладання (у разі прийняття банком рішення використовувати цей інструмент);
  - 3.2.11. порядок використання банком агентів, проведення навчальних заходів для них (їх працівників) та здійснення контролю за їхньою діяльністю;
  - 3.2.12. порядок внесення відповідної інформації до реєстрів повідомлень;
  - 3.2.13. порядок використання СА;

- 3.2.14. порядок здійснення інформаційного обміну з СУО та виконання відповідних рішень/доручень СУО;
  - 3.2.15. порядок замороження активів, пов'язаних із тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням;
  - 3.2.16. порядок зупинення банком операцій у випадках, визначених Законом про ПВК/ФТ;
  - 3.2.17. порядок супроводження банком переказів коштів відповідною інформацією згідно з вимогами, визначеними у статті 14 Закону про ПВК/ФТ;
  - 3.2.18. порядок контролю відповідних лімітів у разі використання банком спрощених методів ідентифікації та верифікації клієнта (представника клієнта);
  - 3.2.19. порядок забезпечення таємниці фінансового моніторингу, конфіденційності іншої інформації;
  - 3.2.20. порядок інформування СБУ у випадках, визначених законодавством України у сфері ПВК/ФТ;
  - 3.2.21. порядок проведення навчальних заходів для працівників банку;
  - 3.2.22. порядок ознайомлення працівників банку з внутрішніми документами банку з питань ПВК/ФТ;
  - 3.2.23. порядок зберігання всіх документів/інформації щодо виконання банком вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ.
- 3.3. Внутрішні документи Банку з питань ПВК/ФТ враховують особливості та напрями діяльності Банку, особливості різних типів клієнтів, а також імплементацію Банком ризик-орієнтованого підходу.
  - 3.4. Банк забезпечує актуальність внутрішніх документів банку з питань ПВК/ФТ, ураховуючи зміни до законодавства України у сфері ПВК/ФТ та події, що можуть вплинути на ризики ВК/ФТ банку.
  - 3.5. Банк оновлює внутрішні документи банку з питань ПВК/ФТ на постійній основі, але не пізніше трьох місяців із дня набрання чинності змінами до законодавства України з питань ПВК/ФТ та/або встановлення банком подій, що можуть вплинути на ризики ВК/ФТ.
  - 3.6. У відповідності до описаних вище вимог, Банком розробляються та затверджуються внутрішні документи з питань ПВК/ФТ, які описують (регулюють):
    - загальні процедури з питань здійснення ПВК/ФТ в Банку;
    - аналіз фінансових операцій клієнтів Банку;
    - ідентифікацію, верифікацію клієнтів та пов'язані заходи/процедури/порядки;
    - управління ризиками ПВК/ФТ, як клієнта банку так і самого Банку;
    - діяльність Комітету з питань фінансового моніторингу;
    - проведення навчальних заходів з питань ПВК/ФТ.
  - 3.7. Банком розробляються та затверджуються інші внутрішні документи з питань ПВК/ФТ, які необхідні для виконання вимог законодавства з питань ПВК/ФТ та внутрішніх документів Банку.

4. Ризик-апетит банку у сфері ПВК/ФТ

- 4.1. Діяльність Банку зосереджена навколо надання основних банківських послуг, зокрема: кредитування, залучення вкладів, здійснення розрахунково-касового обслуговування. Банк визначає низький рівень ризик-апетиту до ризику у сфері ПВК/ФТ. Банк здійснює свою основну діяльність в правовому полі в межах стратегічних цілей і має низьку схильність до ризиків, які можуть становити загрозу його діяльності.

- 4.2. Банк встановлює наступні показники неприйнятного ризик-апетиту:
- ліміт сплати штрафів за виявлені порушення в сфері ПВК/ФТ – не більше 3% від статутного капіталу Банку за період, який підлягав перевірці НБУ;
  - частка клієнтів РЕР до загальної кількості клієнтів банку не перевищує 5%;
  - частка клієнтів з високим рівнем ризику ПВК/ФТ не перевищує 1%;
  - частка клієнтів неприбуткових організацій серед клієнтів юридичних осіб не перевищує 5%;
  - частка клієнтів щодо яких проінформовано Спеціально уповноважений орган про підозрілі операції/діяльність до кількості активних клієнтів не перевищує 0,1% за квартал;
  - частка сум операцій, з переказу коштів у офшорні юрисдикції, до загальної суми переказу коштів за кордон не перевищує 5% за квартал.
- 4.3. У разі виявлення неприйнятного значення показнику ризик-апетиту, ініціюється процедура ескалації до рівня Наглядової Ради Банку, яка затверджує заходи, що направлені на зменшення значень показників до прийнятного рівня.
- 4.4. Банк не залучає наступні типи клієнтів на обслуговування:
- осіб, яких включено до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції;
  - осіб до яких застосовано українські та/або міжнародні санкції (видані OFAC, EU, UN);
  - осіб які діють від імені або за дорученням осіб, яких включено до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції;
  - осіб якими прямо або опосередковано володіють особи, яких включено до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції
  - осіб, що є політично значущими особами, членами їх сімей або пов'язаними з ними особами, які не можуть надати документи щодо джерел статків (багатства);
  - осіб, яким за результатами належної перевірки встановлено неприйнятно високий ризик ВК/ФТ.

5. Розподіл обов'язків та відповідальності у сфері ПВК/ФТ

5.1. Для ефективного управління ризиками ПВК/ФТ з урахуванням необхідності мінімізувати конфлікт інтересів між прийняттям ризиків, обмеженням і контролем рівня ризиків, а також аудитом системи управління ризиками, організаційна структура Банку у сфері ПВК/ФТ формується з урахуванням необхідності розподілу функцій, обов'язків, повноважень і відповідальності між підрозділами Банку згідно з моделлю трьох ліній захисту.

5.2. Банк забезпечує наявність належної кількості кваліфікованих і досвідчених працівників виходячи з потреб організаційної структури у сфері ПВК/ФТ.

5.3. Суб'єктами системи управління ризиками у сфері ПВК/ФТ Банку є:

- Наглядова рада;
- Правління;
- Комітет з питань фінансового моніторингу;
- Відповідальний працівник банку;
- Управління ризик-менеджменту (друга лінія захисту);
- Служба комплаєнс (друга лінія захисту);
- Служба внутрішнього аудиту (третья лінія захисту);
- бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки (перша лінія захисту);
- Служба фінансового моніторингу (перша лінія захисту).

5.4. Відповідальність за неналежну організацію внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу несе Голова правління Банку, а також відповідальний працівник банку.

5.5. Банк забезпечує чіткий розподіл функцій, обов'язків, повноважень та відповідальності між усіма суб'єктами ПВК/ФТ у відповідності з внутрішніми нормативними документами Банку, в тому числі у Положеннях про підрозділи та Посадових інструкціях працівників Банку:

5.6. Наглядова рада Банку:

- в своїй діяльності керується чинним законодавством, Статутом Банку, діючим Положенням про Наглядову раду, внутрішніми нормативними документами Банку;
- визначає та затверджує загальні принципи банку щодо дотримання вимог законодавства України з питань ПВК/ФТ в окремому внутрішньому документі у вигляді цієї Політики;
- розглядає результати оцінки ризик-профілю банку, затверджує відповідне рішення за результатами такого розгляду та доводить до відома правління і відповідального працівника банку для його подальшого виконання;
- забезпечує функціонування системи внутрішнього контролю Банку (у т.ч. у сфері ПВК/ФТ) та контроль за її ефективністю згідно з Положенням № 88;
- відповідає за створення комплексної, адекватної та ефективної системи управління ризиками (у т.ч. у сфері ПВК/ФТ), на які наражається Банк у своїй діяльності згідно з Положенням № 64;
- затверджує призначення та звільнення відповідального працівника Банку у сфері ПВК/ФТ;
- здійснює контроль відповідності відповідального працівника банку вимогам, встановленим у Положенні № 65.

5.7. Голова Правління Банку

- в своїй діяльності керується чинним законодавством, Статутом Банку, діючим Положенням про Правління, внутрішніми нормативними документами Банку
- забезпечує виконання завдань, рішень Наглядової ради Банку у сфері ПВК/ФТ;
- бере участь у затвердженні внутрішніх документів банку з питань ПВК/ФТ (крім політики ПВК/ФТ) в складі Правління Банку;
- затверджує План проведення навчальних заходів з питань ПВК/ФТ;
- бере участь у розгляді питань пов'язаних з ПВК/ФТ на окремому комітеті з питань фінансового моніторингу;
- надає дозвіл на встановлення кореспондентських відносин з іноземними установами-кореспондентами;
- розглядає звіти, які не рідше одного разу на місяць надає Відповідальний працівник Банку;
- розглядає отримані повідомлення про порушення у сфері ПВК/ФТ.

5.8. Члени Правління Банку:

- в своїй діяльності керуються чинним законодавством, Статутом Банку, діючим Положенням про Правління, внутрішніми нормативними документами Банку
- забезпечують виконання завдань, рішень Наглядової ради Банку у сфері ПВК/ФТ;
- забезпечують розроблення, беруть участь у розробленні та затвердженні ВНД, які регулюють діяльність Банку у сфері ПВК/ФТ;
- забезпечують підготовку та надання Наглядовій раді Банку пропозицій щодо необхідності внесення змін до Політики з питань ПВК/ФТ;
- забезпечують контроль за доведенням до відома відповідних структурних підрозділів і працівників Банку інформації про внесені зміни до Політики з питань ПВК/ФТ та інших ВНД за цим напрямком;

- беруть участь у розгляді питань пов'язаних з ПВК/ФТ на окремому комітеті з питань фінансового моніторингу;
  - забезпечують проведення первинного фінансового моніторингу підрозділами Банку, які підпорядковуються відповідному члену Правління;
  - розробляють заходи щодо оперативного усунення недоліків у функціонуванні ПВК/ФТ, виконання рекомендацій та зауважень за результатами оцінки ризиків, перевірок Служби внутрішнього аудиту, зовнішніх аудиторів і наглядових органів.
- 5.9. Комітет з питань фінансового моніторингу:
- В своїй діяльності керується чинним законодавством, Статутом Банку, діючим Положенням про Комітет з питань фінансового моніторингу АБ «КЛІРИНГОВИЙ ДІМ»;
  - завдання Комітету визначені діючим Положенням про Комітет з питань фінансового моніторингу АБ «КЛІРИНГОВИЙ ДІМ».
- 5.10. Відділ інформаційної безпеки:
- здійснює процедури управління інформаційним ризиком, в т.ч. оцінку/ обробку ризиків інформаційно безпеки та оцінку ефективності СУІБ;
  - відповідає за функціонування системи захисту інформації.
- 5.11. Центр інформаційних технологій:
- приймає участь в процесі оцінки та обробки ризиків сфері ПВК/ФТ;
  - супроводжує програмне забезпечення, яке використовується у сфері ПВК/ФТ;
  - приймає участь в процесі оцінки ефективності СУІБ;
  - виконує опис процесів Банку.
- 5.12. Управління ризик-менеджменту
- здійснює незалежну оцінку та контроль суттєвих ризиків діяльності Банку згідно з Положенням про Управління ризик-менеджменту АБ «КЛІРИНГОВИЙ ДІМ». Керівник Управління ризик-менеджменту (CRO) входить до складу всіх комітетів, створених Правлінням Банку та має право накладати заборону (вето) на рішення Правління та всіх комітетів Правління.
- 5.13. Служба комплаєнс:
- забезпечує організацію контролю за дотриманням Банком норм законодавства, внутрішньобанківських документів та виконує інші функції згідно з Положенням про Службу комплаєнс АБ «КЛІРИНГОВИЙ ДІМ». Керівник служби комплаєнс (ССО) входить до складу декількох комітетів Банку за рекомендацією Наглядової ради, та має право накладати заборону (вето) на рішення Правління та всіх комітетів Правління.
- 5.14. Служба внутрішнього аудиту під час проведення аудитів здійснює незалежну оцінку ефективності системи управління ризиками, оцінку відповідності системи ПВК/ФТ чинному законодавству згідно з Положенням про Службу внутрішнього аудиту АБ «КЛІРИНГОВИЙ ДІМ»:
- проведення оцінки ефективності системи ПВК/ФТ, в т.ч. перевірка ефективності методології та процедур управління ризиками у сфері ПВК/ФТ;
  - виявлення проблемних питань та ознак неналежної системи управління ризиками ВК/ФТ;
  - надання інформації керівництву Банку про виявлені недоліки у сфері ПВК/ФТ;
  - контроль за виконанням наданих рекомендацій щодо усунення виявлених недоліків у сфері ПВК/ФТ.
- 5.15. Відповідальний працівник банку:
- здійснює діяльність на підставі посадової інструкції Відповідального працівника АБ «КЛІРИНГОВИЙ ДІМ»;

- забезпечує повідомлення спеціально уповноваженого органу про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;
  - забезпечує повідомлення спеціально уповноваженого органу про розбіжності між відомостями про кінцевих бенефіціарних власників клієнта, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, та інформацією про кінцевих бенефіціарних власників, отриманою Банком в результаті здійснення належної перевірки клієнта;
  - може проводити перевірку діяльності будь-якого підрозділу Банку та його працівників щодо виконання ними внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу;
  - має право доступу до всіх приміщень, документів, інформації, баз даних, засобів телекомунікації, архівів Банку;
  - може залучати працівників Банку до проведення первинного фінансового моніторингу та перевірок з цих питань;
  - організовує розроблення, подання для затвердження, забезпечення постійного оновлення, а також контроль за виконанням внутрішніх документів з ПВК/ФТ;
  - має право одержувати пояснення з питань проведення фінансового моніторингу від працівників Банку незалежно від займаних посад;
  - сприяє проведенню уповноваженими представниками Національного банку України перевірок діяльності Банку щодо дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії;
  - приймає рішення про подання інформації з питань фінансового моніторингу на запити спеціально уповноваженого органу та відповідних правоохоронних органів;
  - виконує інших функцій відповідно до законодавства та внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу;
  - не рідше одного разу на рік звітує Наглядовій раді банку щодо:
    - результатів оцінки ризик-профілю банку;
    - проблемних питань, пов'язаних із створенням належної організації внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведенням первинного фінансового моніторингу;
    - проблемних питань, пов'язаних із забезпеченням належної системи управління ризиками ВК/ФТ;
  - не рідше одного разу на квартал звітує Наглядовій раді банку щодо дотримання Банком ризик-апетиту у сфері ПВК/ФТ;
  - не менше одного разу на місяць інформує в письмовій формі Голову Правління Банку про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, вжиті, зокрема, для:
    - забезпечення проведення первинного фінансового моніторингу;
    - розроблення та оновлення внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу;
    - підготовки персоналу щодо виконання вимог чинного законодавства, внутрішніх нормативних документів Банку з питань ПВК/ФТ шляхом проведення освітньої та практичної роботи.
- 5.16. Служба фінансового моніторингу:
- здійснює діяльність згідно з Положенням про Службу фінансового моніторингу АБ «КЛІРИНГОВИЙ ДІМ»;
  - забезпечує функціонування системи фінансового моніторингу в Банку, зокрема аналіз клієнтів, виявлення операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, контроль за ідентифікацією клієнтів, забезпечення конфіденційності інформації тощо;

- координує діяльність підрозділів банку з питань фінансового моніторингу;
  - запобігання залученню працівників Банку до легалізації (відмиванню) доходів, одержаних
  - забезпечує безперебійну взаємодію з питань фінансового моніторингу з державними органами, комерційними банками та організаціями.
- 5.17. Бізнес-підрозділи Банку:
- здійснюють свою діяльність згідно з Положеннями про відповідні підрозділи АБ «КЛІРИНГОВИЙ ДІМ», ВНД Банку;
  - забезпечують проведення первинного фінансового моніторингу;
  - несуть відповідальність за неналежне виконання обов'язків визначених у ВНД банку з питань ПВК/ФТ.

6. Функціонування системи управління ризиками та внутрішнього контролю з питань ПВК/ФТ

6.1. У Банку впроваджено систему управління ризиками, яка забезпечує безперервний аналіз ризиків (у т.ч. з питань ПВК/ФТ) метою прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо пом'якшення ризиків та зменшення пов'язаних із ними втрат (збитків). Банком організовано систему управління ризиками, яка ґрунтується на розподілі обов'язків між підрозділами банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту.

6.2. У Банку функціонує система внутрішнього контролю, що ґрунтується на розподілі обов'язків між підрозділами Банку, крім функцій, які віднесено до виключної компетенції Наглядової ради/Правління/Комітетів Банку, що забезпечує ефективність внутрішніх контролів під час здійснення процедур ПВК/ФТ.

6.3. Цей розподіл базується на застосування моделі трьох ліній захисту, а саме:

- перша лінія – на рівні бізнес-підрозділів та підрозділів підтримки діяльності Банку. Ці підрозділи ініціюють, здійснюють та відображають операції, приймають ризики в процесі своєї діяльності та несуть відповідальність за поточне управління цими ризиками (у т.ч. з питань ПВК/ФТ Банку), здійснюють заходи з контролю в межах компетенції цих підрозділів, в межах визначених відповідними ВНД Банку обов'язків та повноважень, в тому числі у Положеннях про підрозділи та посадових інструкціях працівників Банку;
- друга лінія – на рівні Управління ризик-менеджменту та Служби комплаєнс, мінімальні вимоги щодо діяльності яких встановлені в Положенні № 64. Ці підрозділи забезпечують впевненість керівників Банку, що запроваджені першою лінією захисту заходи з контролю та управління ризиками були розроблені та функціонують належним чином;
- третя лінія – на рівні Служби внутрішнього аудиту, яка здійснює незалежну оцінку ефективності та адекватності роботи системи управління ризиками, внутрішнього контролю та діяльність підрозділів з управління ризиками та комплаєнс-ризиком з урахуванням вимог, установлених Положенням про організацію внутрішнього аудиту в банках України, затвердженим постановою Правління НБУ № 311 від 10.05.2016 (зі змінами).

7. Проведення навчальних заходів з питань ПВК/ФТ

7.1. Основною умовою успішного здійснення Банком діяльності з питань ПВК/ФТ, є безпосередня участь кожного працівника Банку в межах його компетенції в цьому процесі.

7.2. Банк щорічно розробляє план проведення навчальних заходів з питань ПВК/ФТ, який затверджується Головою Правління Банку.

7.3. Внутрішньобанківські навчальні заходи включають принаймні наступне:

- вимоги законодавства та внутрішніх документів банку з питань ПВК/ФТ;

- відповідальність, що передбачена законодавством за порушення вимог законодавства з питань ПВК/ФТ;
- найвищі зони ризику банку за результатами оцінки ризик-профілю банку;
- приклади порушень банками, іншими особами відповідних санкцій;
- наявні в банку процедури ескалації/інформування (зокрема щодо своїх підозр, можливих порушень, виявлених індикаторів підозрілості фінансових операцій, критеріїв ризику, інших проблемних з питань ПВК/ФТ);
- практичні аспекти роботи з наявними в банку програмними модулями з метою виконання вимог законодавства та внутрішніх документів банку з питань ПВК/ФТ.

7.4. Банк після проходження працівниками банку відповідного навчання забезпечує тестування рівня отриманих працівниками знань, та забезпечує проходження повторного навчання тими працівниками, які за результатами тестування отримали незадовільні результати.

7.5. Банк забезпечує проведення навчальних заходів для агентів (їх працівників).

7.6. Відповідальний працівник ПВК/ФТ проходить навчання протягом трьох місяців з дня призначення, а також підвищує кваліфікацію шляхом проходження навчання не менше одного разу на три роки на базі відповідного навчального закладу, що належить до сфери управління спеціально уповноваженого органу, та в інших навчальних закладах за погодженням із спеціально уповноваженим органом.

7.7. Банк періодично забезпечує актуалізацію змісту навчальних заходів із урахуванням змін у внутрішніх документах банку з питань ПВК/ФТ, внутрішніх процесах та процедурах, результатів оцінки ризик-профілю банку.

7.8. Банк забезпечує можливість отримання працівниками банку відповідних роз'яснень та відповідей на питання, що стосуються виконання ними обов'язків у сфері ПВК/ФТ.

7.9. Банк має приділяти значну увагу навчанню відповідального працівника банку, працівників Служби фінансового моніторингу та працівників Служби внутрішнього аудиту з метою підтримання їх належного рівня знань та кваліфікації у сфері ПВК/ФТ.

7.10. Навчальні програми банку уключають проведення навчання не рідше одного разу на рік для керівників банку, працівників Служби внутрішнього аудиту з метою розуміння міжнародних стандартів з ПВК/ФТ та трендів у сфері ПВК/ФТ.